

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS OF SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION FIVE

Miss Juthamart Kerdkaewfa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974 - 579 - 403 - 1

จุฬามาต เกิดแก้วฟ้า : การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 (THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE.) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา
คุปรัตน์, 285 หน้า, ISBN 974-579-403-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

ผลการวิจัยพบว่า ในการวางแผนงานวิชาการ โรงเรียนมีการจัดทำแผนโดยจัดให้มีการสำรวจ
ปัญหา ความต้องการจากฝ่าย/หมวดวิชา ฝ่ายและหมวดวิชานำปัญหาเสนอคณะกรรมการวิชาการ คณะ
กรรมการพิจารณาหามาตรการ โดยใช้ข้อมูลและสถิติสนับสนุนการตัดสินใจกำหนดนโยบาย ส่วนการวางแผน
เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น มีการจัดกระทำโดยจัดให้มีการสำรวจ
อาชีพคนในท้องถิ่น การจัดการเรียน การจัดแผนให้นักเรียนเลือกเรียน ใช้ความต้องการของนักเรียน
การจัดตารางการเรียนการสอน ผู้บริหารวางแผนการกำหนดตัวบุคคลและรายวิชาที่เปิดสอน โดยมอบ
หมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้จัด และมีการติดตามผลการจัดตารางสอนด้วยการใช้การประชุมคณะ
กรรมการวิชาการ การจัดครูเข้าสอนให้หลักการจัดให้มีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนในระดับชั้น การพัฒนา
การเรียนการสอน มีการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนด้วยการจัดส่งครู
เข้ารับการอบรม ในการพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูพัฒนาการเรียน
การสอนโดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ครูใช้ และจัดให้มีการนิเทศกันเองภายในหมวดวิชา มีการติดตามผลการ
จัดการเรียนการสอน โดยผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาติดตามผลจากแผนการสอนรายวิชา
การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการสอน และผลิตสื่อการสอนโดยเน้นให้
ทุกหมวดวิชาจัดทำ งานกิจกรรมนักเรียน การจัดครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนใช้ความสมัครใจของครู
โดยมีการวิเคราะห์เป้าหมายและมีการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน การวัดและประเมินผลการเรียน
ผู้บริหารดูแลให้มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามแนวทางที่กำหนด และมีการติดตามผลการ
วัดและประเมินผล โดยกำหนดให้มีการรายงานการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และวิเคราะห์ผลที่ประเมิน
ได้เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลงานวิชาการ ผู้บริหารจัดให้มีการประเมิน
ผลงานวิชาการโดยรายงานผลเมื่อเสร็จสิ้นงาน/โครงการ รายงานผลสำเร็จตามโครงการ รายงานผล
รวมของแผน และรายงานค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

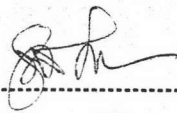
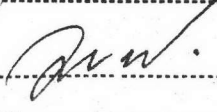

JUTHAMART KERDKAEWFA : THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS OF SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION FIVE. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. NATNIPA KOOPARAT, Ph.D. 285 PP. ISBN 974-579-403-1

This research aims at studying the academic administration of secondary school administrators under the jurisdiction of the Department of General Education, Educational Region Five.

The result of the research is that in academic planning, schools formulated plans through the examination of problems and needs of various divisions and groups of courses. These divisions and groups of courses would submit problems to the Academic Committee which, in turn, made use of data and statistics to help in their policy making and forming measures to solve the problems. In planning courses that would be agreeable with the local environment, there was a survey of local people's occupations. Study plans would be arranged in the way that enabled students to choose to take the subjects appropriate to their needs. In planning class schedules, administrators, through the implementation of their academic assistants, would assign teaching personnel and specify courses offered. The planning of class schedules would be evaluated by the meeting of the Academic Committee. The teaching personnel would be reshuffled to enable teachers to take turns teaching different levels of classes. In developing a learning-teaching process, an analysis showed the necessity of improving teaching ability by sending teachers to training courses. The administrators boosted the teachers' moral by providing them with teaching materials and organizing supervisory sessions for teachers teaching the same subjects or subjects of similar nature. The academic assistants would keep track of the teachers' performance, and the heads of the groups of courses would do so through the lesson plans. The administrators would encourage the teachers to make lesson plans and to produce teaching aids in all groups of subjects. As for students' extracurricular activities, the teachers would be advisors to the students' activities on a voluntary basis. An analysis of the activities objectives was done, there were also activities' planning and measurement as well as evaluation of the students' academic performance. The administrators would make sure that the measurement and evaluation were in accordance with school guidelines, and they had to be done at regular intervals after which they would be analyzed so that the result would be used for the improvement of the teaching-learning process. The administrators would evaluate academic performance by reporting the result of each work of each project. The accomplishment of each project, or that of the whole plan, and budget for running each project would be reported.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความซาบซึ้งอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราตุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัชวัฒน์ อุทัยรัตน์ อ.สวัสดิ์ จงกล อ.เสรี ลาขโรจน์ อ.กนก จันทร์ขจร และคุณอุดม วัชสกุณี ได้กรุณาตรวจสอบ เสนอแนะและปรับปรุงเครื่องมือ ในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์เขตการศึกษา 5 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล คุณสุวิทย์ มานิตกุล คุณหวัน ประพาน คุณประพันธ์ คหิทรพงศ์ ที่กรุณาแนะนำแนวทางการเก็บข้อมูลและให้การสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อน ๆ และผู้ช่วยผู้บริหารทุกท่านใน จ. ราชบุรี มารดาและพี่น้องทุกคนที่ให้การสนับสนุน อนุเคราะห์และเป็นกำลังใจตลอดมา

จุฑามาศ เกิดแก้วฟ้า

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตัวตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การนำเสนอผลการวิจัย.....	9
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดและหลักการบริหารโรงเรียน.....	10
ความหมายของการบริหารโรงเรียน.....	11
จุดมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา.....	11
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน.....	13
การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	16
ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน.....	16
กระบวนการบริหาร.....	18
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ.....	27
หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน งานวิชาการ.....	29
การวางแผนงานวิชาการ.....	29
การจัดแผนการเรียน.....	35
การจัดตารางการเรียนการสอน.....	38
การจัดครูเข้าสอน.....	40
การพัฒนาการเรียนการสอน.....	42
การจัดการเรียนการสอน.....	45
การจัดกิจกรรมนักเรียน.....	49
การวัดและประเมินผลการเรียน.....	54
การประเมินผลงานวิชาการ.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
จุดประสงค์ของการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70
ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา การวางแผนงานวิชาการ.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดแผนการเรียน.....	99
การจัดตารางการเรียนการสอน.....	111
การจัดครูเข้าสอน.....	120
การพัฒนาการเรียนการสอน.....	128
การจัดการเรียนการสอน.....	154
การจัดกิจกรรมนักเรียน.....	172
การวัดและประเมินผลการเรียน.....	185
การประเมินผลงานวิชาการ.....	194
ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษา.....	202
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	221
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	221
สรุปผลการวิจัย.....	221
การอภิปรายผลการวิจัย.....	228
ข้อเสนอแนะ.....	246
รายการอ้างอิง.....	248
ภาคผนวก ก. รายชื่อโรงเรียนที่ทำการวิจัย.....	253
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	258
ประวัติผู้เขียน.....	285

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
ตารางที่ 2	แสดงการกำหนดนโยบายในการวางแผนงานวิชาการ.....	76
ตารางที่ 3	แสดงผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย.....	78
ตารางที่ 4	แสดงการวางแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น.....	81
ตารางที่ 5	แสดงการกำหนดปัญหาในการวางแผนงานวิชาการ.....	84
ตารางที่ 6	แสดงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการวางแผนงานวิชาการ.....	87
ตารางที่ 7	การจัดระบบข้อมูล.....	90
ตารางที่ 8	แสดงวิธีการดำเนินการในการจัดระบบข้อมูล.....	93
ตารางที่ 9	แสดงวัตถุประสงค์ของโครงการในการวางแผนงานวิชาการ.....	96
ตารางที่ 10	แสดงการวางแผนการจัดแผนการเรียน.....	99
ตารางที่ 11	แสดงแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนการจัดแผนการเรียน.....	102
ตารางที่ 12	แสดงการจัดแผนการเรียนให้นักเรียนเลือกเรียน.....	105
ตารางที่ 13	แสดงการจัดแผนการเรียนวิชาชีพ.....	108
ตารางที่ 14	แสดงวิธีดำเนินการในการจัดตารางการเรียนการสอน.....	111
ตารางที่ 15	แสดงการติดตามประเมินผลการจัดตารางการเรียนการสอน.....	114
ตารางที่ 16	แสดงวิธีดำเนินการในการติดตามประเมินผลการจัดตารางสอน.....	117
ตารางที่ 17	แสดงวิธีดำเนินการในการจัดครูเข้าสอน.....	120
ตารางที่ 18	แสดงวิธีการจัดครูเข้าสอน.....	124
ตารางที่ 19	แสดงการมอบหมายงานพิเศษให้กับครู.....	126
ตารางที่ 20	แสดงการจัดกิจกรรมในการพัฒนาการเรียนการสอน.....	128
ตารางที่ 21	แสดงการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร.....	132
ตารางที่ 22	แสดงการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการอบรม.....	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 23	แสดงวิธีดำเนินการในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูในการพัฒนา การเรียนการสอน.....	138
ตารางที่ 24	แสดงผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการพัฒนาครูด้าน การเรียนการสอน.....	141
ตารางที่ 25	แสดงการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน.....	144
ตารางที่ 26	แสดงวิธีการดำเนินการของผู้บริหารในการพัฒนาการเรียนการสอน.....	147
ตารางที่ 27	แสดงวิธีดำเนินการในการติดตามผลการจัดการเรียนการสอน.....	150
ตารางที่ 28	แสดงผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนการสอน.....	154
ตารางที่ 29	แสดงกิจกรรมส่งเสริมการจัดทำแผนการสอน.....	157
ตารางที่ 30	แสดงนโยบายในการจัดทำแผนการสอน.....	160
ตารางที่ 31	แสดงวิธีดำเนินการในการจัดทำและใช้แผนการสอน.....	163
ตารางที่ 32	แสดงวิธีดำเนินการในการส่งเสริมการผลิตสื่อการสอน.....	166
ตารางที่ 33	แสดงวิธีดำเนินการในการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการสอน.....	169
ตารางที่ 34	แสดงวิธีดำเนินการในการจัดครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน.....	172
ตารางที่ 35	แสดงวิธีดำเนินการในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม.....	175
ตารางที่ 36	แสดงการติดตามผลในการจัดกิจกรรม.....	178
ตารางที่ 37	แสดงการกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมนักเรียน.....	181
ตารางที่ 38	แสดงการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียน.....	183
ตารางที่ 39	แสดงการวัดและประเมินผลการเรียน.....	185
ตารางที่ 40	แสดงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	188
ตารางที่ 41	แสดงวิธีการติดตามการวัดและประเมินผลการเรียน.....	191
ตารางที่ 42	แสดงผู้รับผิดชอบในการติดตามผลการเรียนการสอน.....	194
ตารางที่ 43	แสดงระบบรายงานผลในการประเมินผลงานวิชาการ.....	197

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 44	แสดงการรายงานผลในการประเมินผลงานวิชาการ.....	200
ตารางที่ 45	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนงานวิชาการ.....	202
ตารางที่ 46	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดแผนการเรียน.....	204
ตารางที่ 47	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้วยการจัดตารางการเรียนการสอน.....	206
ตารางที่ 48	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดครูเข้าสอน.....	208
ตารางที่ 49	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาการเรียนการสอน.....	210
ตารางที่ 50	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน.....	212
ตารางที่ 51	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านงานกิจกรรมนักเรียน.....	215
ตารางที่ 52	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลการเรียน.....	217
ตารางที่ 53	แสดงปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านการประเมินผลงานวิชาการ.....	219

สารบัญแนแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. ทฤษฎีกระบวนการผสมผสานในองค์การของเบคเกและอาจิริส.....	14
2. การประเมินผลงานวิชาการของโรงเรียน.....	59